СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 223. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 25-го вересня 1935. — VOL. XLIII. No. 223. Jersey City, N. J., Wednesday, September 25, 1935. THREE CENTS

СТРАЙК ЗАКРИВ КОПАЛЬНІ

ВАШИНҐТОН. — У понеділок рано почався страйк майнерів копалень мягкого вугля. Є це найбільший страйк майнерів усеї історії Америки, бо закрив він просто всі копальні мягкого вугля та здержав від роботи коло 400,000 робітників.

Тимчасом у Вашинґтоні ведуться ще далі переговори між власниками копалень та представниками майнерів. З боку уряду в переговорах бере участь Едвард МекҐрейді, асистент секретарки праці. Він каже, що не покидає ще надії полагодити страйк, бо ріжниця між домаганнями майнерів і уступствами власників уже дужа мала, бо йде їм за ріжницю півтора цента за тону вугля при акордовій роботі.

ВЕЛИКІ МАСИ НАРОДУ ЗЇЖДЖАЮТЬСЯ НА ЕВХАРИСТИЧНИЙ КОНҐРЕС.

КЛІВЛЕНД (Огайо). — У вівторок рано починається тут семий краєвий евхаристичний конґрес.

Як представник римського папи приїхав сюди нюйорський кардинал Гейз. При приїзді до міста витали його величезні товпи народу, які обчислювано на 100,000 осіб. Президент Рузвелт вислав як свого представника головного почтмайстра Фарлія.

ШИРОКЕ ОДУШЕВЛЕННЯ ПЛЯНАМИ СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Плян улаштування світової вистави в Ню Йорку в 1939-тім році для звеличання 150-літньої річниці повстання американської держави викликав захоплення в широких кругах американського громадянства.

Захопилися пляном передовсім преріжні місцеві орґанізації, як торговельна палата, орґанізації земельних купців, представники міського уряду, тощо. Міський уряд думає поперти плян усею силою. Роботи коло будови вистави мають початися вже в короткім часі.

Йде передовсім про правне зорґанізування справи. Думають повести діло на зразок шікаґовської вистави. Отже мають зорґанізувати спеціяльну корпорацію для переведення в життя вистави.

Проявляють зацікавлення пляном вистави й уряди сусідніх міст, як Джерзі Сіти, Олбані, Нюарк і Гвайт Плейнс.

КОШТИ РЕКЕТІРСТВА.

НЮ ЙОРК. — Перед надзвичайною лавою присяжних суддів, що розсліджує рекетірство в місті Ню Йорку, станув як свідок один власник ресторану та подав присяжним суддям обчислення коштів рекетірства для рестовранного бизнесу. Свідок заявив, що одна рекетірська орґанізація, що називається „Охоронний союз власників ресторанів", стягає річно від своїх „членів" два міліони долярів окупу.

УКРАЇНЦІ ДОБУВАЮТЬ СОБІ ОВАЦІЮ УЧАСТЮ В СВЯТІ.

ГАРТФОРД (Конетикот). — Коло 4,000 осіб узяли участь в українськім святі, влаштованім останньої неділі місцевими й околичними Українцями як частиною міського святкування тристалітньої річниці оснування кольонії Конетикот.

Свято відбулося в парку Колта. Українська програма складалася з танків і хорових співів. Продукувалися коло 300 осіб українського роду з Гартфорду й околиці. Хорами проводили п. Нижанковський з Ансонії та п. Гаптяк, а танцюристами п. А. Ґіна з Ню Гейвен.

Американські ґазети розписуються широко про успіх української вистави. Вони признають, що з подібних вистав іміґрантських народів перше місце належиться Українцям.

КОНВЕНЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛЕҐІОНУ.

СТ. ЛУИС. — У понеділок зібралася тут річна конвенція Американського Леґіону. На конвенцію приїхали 12,000 делеґатів і гостей.

Краєвий капелян армії, Парк Гонтинґтон, говорив у своїй проповіді про великі ідеали, що ворушили жовнірами американської армії в світовій війні. Говорили на відкриттю 6 стейтових ґубернаторів. Ґенерал Першинґ перепросив за те, що не міг зявитися на конвенції.

РИБА ГИНЕ ВІД ЗАГАДОЧНОЇ ПРИЧИНИ.

БРАВНСВИЛ (Тексас). — Від трох уже днів море викидає на північне побереже острова Падре великі маси здохлої риби. Цілий беріг на яких 50 миль завдовжки просто обложений тонами гниючої риби. Є між ними риби від 2 до 8 цалів довжини.

Почало море викидати рибу в пятницю вечором. Як звичайно в попередніх випадках, так і тепер передтим чути було над морем сопух удушливого ґазу, від якого люди, що живуть коло берега, кашляли цілу ніч. Рибаки, що раненько вибралися на ловлю риби, вернулись, бо ґаз викликав у горлі пекучий біль. У суботу кожда филя приносила зі собою здохлу рибу.

Причини явища ще не знають. Одні приписують його зміні температури, інші бактеріям. Рибаки кажуть, що риба гине від ґазу, але звідки береться цей ґаз, не знають.

НЕВДОВОЛЕНІ З НЕВТРАЛЬНОСТИ.

„Союз заграничної політики" в Ню Йорку видав книжку під заголовком „Завтрішня війна: чи ми до неї підемо?" В тій книжці критикується недавню резолюцію конґресу про американську невтральність у наближаючійся війні. „Союз" каже, що така резолюція конґресу не може здержати Америки від вступлення у війну, бо, мовляв, позички, які Американці дадуть чужим урядам, заведуть Америку до війни.

ПРАЦЯ ПЕРЕКЛАДНОЇ КОМІСІЇ НА ВОЛИНІ.

Небавком по приїзді до Луцька епископа Полікарпа утворено під його головуванням так звану „луцьку перекладну комісію", що має своїм завданням перекладати на українську мову богослужбові книжки. В днях 29. липня — 5. серпня ц. р. відбувалися засідання цієї комісії в резиденції епископа Полікарпа, в селі Жидичні (8 кільометрів від Луцька). В ній взяли участь, крім голови, проф. М. Кобрин (директор кремянецької української ґімназії), проф. луцької ґімназії В. Федоренко, професор М. Тиравський і М. Тележинський. Комісія переглянула деякі існуючі вже переклади, порівняла їх із текстами грецьким і словянським та зробила відповідні поправки в текстах українвьких. Крім цього комісія переклала з грецької мови „Чин похорону дитини", а також із словянської мови: 1) „Чин вінчання другошлюбника", 2) „Тайна сповіди" і 3) „Чин сповіди і причастя хворого". При перекладі з грецької мови комісія послугувалася книжкою „Евхологіон мета ен Афіне, 1902".

КАНДИДАТ НА ЧОЛОВІКА.

У „Мінхенер Наєсте Нахріхтен" з 9-го серпня ц. р. знаходимо таке оголошення: „Лікар, чистий Арієць, 52 роки, учасник битви під Таненберґом, хоче мати нащадка чоловічого роду з законного подружа з молодою дівчиною, старої арійської галузі, здоровою, невинною, без претенсій що годиться взяти на себе тяжку роботу, що має черевики на низьких закаблуках, що не любить завивати собі волосся і, коли можливе, щоб не мала ніяких засобів до життя".

ДОБРЕ СХОВАВ.

Відома бразилійська кінова зірка, Дулсіна Морайс, приїхавши до Ріо де Жанейро, віддала всю свою високої вартости біжутерію на переховання до відомого в місцевих кругах акторів ювілера Пімпінели. Коли по якімсь часі прийшла, щоб її відібрати, з острахом довідалася, що добродій Пімпінела втік. Заалярмовано всю бразилійську поліцію, яка шукає втікача.

ПРЕМІЯ НОБЛЯ.

Копенгаґенська преса приносить сензаційну вістку, що найбільші дані на цьогорічну премію Нобля має ісляндський письменник Джурґуус. Навіть у скандинавських країнах ніхто не знає досі його творів, бо пише він мовою, якою говорять тільки на острові Фарое 20,000 осіб. Зате знають його твори спеціялісти комітету Нобля, що вже нераз робили світови несподіванку.

„ДЕНЬ РУССКОЙ КУЛЬТУРИ" В ЖОВКВІ — БЕЗ РУСКОГО СЛОВА!

В „Русскім Голос-і" помістив В. Каренін довжезний опис т. зв. „дня русской культури", що відбувся в Жовкві в неділю, 11. серпня. З того опису довідуємося, що того дня виступали в Жовкві аж 8 стягнених з усіх усюдів хорів: з Батятич, Куликова, Мервич, Мацошина, Нового Села, Зіболок, Передриміх та Камінки Липник, які співали пісні українські й російські, та дві орхестри: з Куликова і Батятич. Промови виголосили: адв. д-р З. Копистянський з Куликова (відкриття) та адв. д-р А. Хиляк з Жовкви (закінчення). В. Каренін бідкає, що на тому святі „русской культури" не виголошено ні одної промови „на русском языкѣ", що пояснює собі не тим, що присутні селяни не розумілиб таких промовців, але сервілізмом та опортунізмом тих останніх. Справді: „неотрадное явленіе"...

ВИРАТУВАВ ТРОХ ТОПІЛЬНИКІВ.

Підчас купелі в Пруті під Коломиєю почали тонути двоє дітей. Побачив це молодий чоловік, Станислав Клусик, і скочив їм на ратунок. Коли якийсь час не показувався з води, сестра дітей, що тонули, 18-літня дівчина, кинулася також на ратунок, але, попавши у кртіж, почала теж тонути. Тимчасом відважний хлопець виплив з двома врятованими дітьми, висадив їх на беріг і, не зважаючи на перевтому, ще раз кинувся в глибінь і з найбільшим зусиллям добув на поверхню води дівчину, що не давала вже знаків життя. При помочі штучних віддихів її привернено до свідомости і відратовано. Відважному молодцеви належиться за його геройський подвиг відповідне відзначення.

АНҐЛІЙСЬКІ МЕДАЛІ ЗА ПОЕЗІЇ.

У листопаді 1933 р. дав анґлійський король почин до премії з золотою та срібною медалею, які що року видаватимуть за поезії в анґлійській мові. Нагороди можуть діставати тільки молоді поети, які друкують свої збірки вперше. Жюрі складається з двох визначних поетів, Джана Месфільда (поет-лавреат) і Вальтера де Ля Мара, та з проф. Мюрая й Айльо Річардеса. На конкурс прийшла цього року теж маса збірок з Індії. Велику золоту медалю призначили 23-літньому поетови Лоренсови Вістлерови за збірку „Чотири стіни".

НЕВТРАЛЬНІСТЬ БРАЗИЛІЇ.

Ріодежанерське Товариство Ґеоґрафів віднеслося до Синдикату Бразилійської Преси з проханням піддати критичній оцінці його резолюцію в справі невтральности Бразилії на випадок вибуху війни в Европі.

БРАЗИЛІЙСЬКИЙ СМАЛЕЦЬ І ПОМАРАНЧІ.

Недавно відчалив від берегів Ріо Ґранде до Сул анґлійський корабель з транспортом 10,000 пак бразилійського смальцю і 3,901 пак помаранч. Транспорт призначений для Анґлії.

СУДДЯ ЖАЛУЄ, ЩО НЕ МОЖЕ ПОКАРАТИ ГОСТРІШЕ.

Вінніпеґський поліційний суддя Ґреген виявив 19. серпня постанову покласти кінець застрашуванню людей, що хочуть працювати, та спинити страйкові насильства в місті. Він засудив Василя Панькова, молодого пекаря, за застрашування на три місяці тюрми в Гелінґлі. За законом це найгостріша кара і суддя сказав, що жалує, що не може наложити ще гострішої кари.

Паньків був арештований після того, як намагався виляти фляшку ґазоліни на хліб у возі, що належав до пекарні, проти якої був проголошений страйк. Два інші, що були арештовані в злуці з тою самою справою, Дмитро Комарніцький та Петро Рошко, були оправдані.

ПАМАТНИК ОСЛОВИ.

В літі 1885 р., себто 50 років тому, розвинули намети три шукачі золота недалеко джерел ріки Колюмбії, де тепер стоїть велике місто Спокейн. В ночі втік їм осел з клунками. По кількаденних розшуках вдалося шукачам золота знайти осла при вході до печери. Він вигребав копитами землю і положився в тіні. Якеж було здивування шукачів, коли переконалися, що під землею, розгребаною ослом, є жили золота. Шукачі зорґанізували товариство експльоатації золота, Бенкерґіл, яке виплатило дотепер своїм членам 50 міліонів долярів дивіденди. Акціонарі цього товариства рішили вибудувати памятник ослови. Є це перший випадок, коли люди, які завдячують своє майно ослови, з вдячности ставлять йому памятник.

ЗГИНУВ НА ШИБЕНИЦІ ЗА ВБИТТЯ ЖІНКИ.

В тюрмі Форт Саскачеван в Альберті повішено 21 серпня Василя Гаврилюка, 43-літнього чоловіка з околиці Ганна, Альта., що минулої зими вбив свою жінку. Гаврилюк ішов до шибениці спокійно і без принуки. Вечором перед смертю не хотів їсти ні пити. Коли сказано йому, що рада міністрів в Отаві рішила не робити перепон у виконанню його засуду смерти, він сказав: „То добре".

В суді на його процесі Гаврилюків син свідчив, що його батько обляв маму нафтою і підпалив. Вона вибігла на двір і, крадучися по снігу, вгасила вогонь, але батько вибіг за нею, взяв залізо в руки і бив її, поки не втратила притомности. Потім лишив її на дворі, щоби замерзла.

СКОРА ПІМСТА ЗА СМЕРТЬ ЖУРНАЛІСТА.

Скора пімста стрінула пятьох китайських бандитів, що вбили кореспондента анґлійського часопису „Менчестер Ґардіян", Ґерета Джонса. Жандарми, вислані китайським національним урядом, убили пятьох з них. Один з бандитів, ранений підчас перепалки, сказав, що вони застрілили Джонса, бо він не міг держатися з іншими, коли вони втікали перед урядовою погонею.

САМОГУБСТВО ВБИВНИКА.

24-літній Петро Гадала з Замочку, який застрілив матір і сестру своєї нареченої Марії Проць, а її саму тяжко зранив, повісився в лісі між Замочком і Волею Висоцькою.

КОМІСІЯ ЛІҐИ ВТРАТИЛА НАДІЮ НА УСПІХ СВОЇХ ЗМАГАНЬ

ЖЕНЕВА. — Комісія Пятьох пильно перестудіювала відповідь Мусолінія на її мирові пропозиції в італійсько-етіопськім конфлікті і прийшла до висновку, що Мусоліні відмовився їх приняти. З огляду на це Комісія Пятьох здасть про це звіт Раді Ліґи Націй і складе свої уповажнення.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ІТАЛІЄЮ И АНҐЛІЄЮ.

РИМ. — Британський амбасадор у Римі, сер Ерик Дромонд, відбув конференцію з Мусолінієм. Думають, що Дромонд зробив нові пропозиції Мусолінієви, але цей їх відкинув. З того дехто робить висновок, що є плян усунути італійсько-етіопський спір зпід контролі Ліґи Націй, а зосередити його до італійсько-британського порозуміння.

ДЕРЖАВИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

Італія призначила 200 міліонів долярів на воєнні потреби. Прибережні міста на півдні Італії дістали приказ приготовитися до виселення людей. Туди вислано також 200 тисяч війська на приміщення.

На Червонім морю слідно великий рух. Прибувають італійські, французські й анґлійські кораблі. Французьке військо їде до столиці Етіопії для охорони французької амбасади.

В Ґібральтарі очікують трох свіжих анґлійських кораблів з воєнними засобами. В Сінґапорі, в британській Індії, британські кораблі приготовляються до виїзду. Єгипет приготовляє летунські сили для оборони Суеського каналу.

Анґлійський кабінет міністрів передумує знесення заборони на вивіз зброї й муніції.

Диктатор Туреччини, Кемаль Ататурк, перервав свої вакації й поспішив до столиці Анкари, щоб бути готовим на випадок міжнародного конфлікту.

Грецький уряд відкликав офіцирів з відпустки на неозначений час.

Чехословаччина призначує гроші в державному буджеті на оборону краю.

Телеґрама до ґазети „Гералд Трибюн" передає голоси совєтської преси про боєздатність совєтської армії. „Правда" пише, що червона армія досі приготовлялася до боїв на своїй території. Але нові розпорядки вказують, що ця армія може тепер бити ворогів поза границями Совєтів. Якраз тому завели в армії давні ступні і почали вчити чужих мов. „Правда" пише, що у всіх часах команда армії належала до пануючої кляси, так і тепер червона армія має підтримати пануючу клясу в СССР.

КЕЛОҐ ЗРЕЗИҐНУВАВ ІЗ ЧЛЕНСТВА В СВІТОВОМУ СУДІ.

ЖЕНЕВА. — Френк Келоґ, колишній американський секретар закордонних справ, зрезиґнував із становища судді в постійнім Суді Міжнародньої Справедливости, що має свій осідок у Газі. Як причину подав лихий стан здоровля.

НЕ ВДАЛОСЯ ПОЄДНАТИ ПОЛЬЩІ З ЛИТВОЮ.

ВАРШАВА. — В часі свого побуту в Женеві на зїзді Ліґи Націй польський міністер закордонних відносин, Йосиф Бек, переговорював з литовським міністром, Стасісом Лазораїсом, про поєднання обох держав і отворення границь, які замкнені між обома краями впродовж останніх 15 літ. Розмова покінчилася невдачею, але надії не погребано.

В СОВЄТАХ ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ РОБІТНИЦЮ, ЩО ВКРАЛА КУСНИК ЧОКОЛЯДИ.

ЛЕНІНҐРАД.—Робітниця в фабриці чоколяди, Марія Матісова-Ураґо, дістала присуд смерти за те, що крала кусники чоколяди на продаж, ще й ними підкуплювала сторожів до мовчанки. Сторожі дістали по одному і по два роки невільничих робіт, а її чоловік дістав десять літ криміналу за те, що не доніс про крадіж до влади.

ВІДКРИТТЯ СТАРОВИННОЇ КУЛЬТУРИ НА ДАЛЕКІЙ ПІВНОЧІ.

МОСКВА. — Совєтська археольоґічна експедиція відкрила на півострові Ямаль, що лежить поза підбіґуновим кругом, старовинні оселі з рештками якоїсь загиблої цивілізації. Відкопано кілька осель, а в них видобуто 12 тисяч металевих та керамічних предметів, а також прикраси з кости мамута. На півострові Ямаль жиють тепер Самоєди.

ЗАКАРПАТТЮ ГРОЗИТЬ ГОЛОД.

УЖГОРОД. — Нужда й голодне животіння це постійне явище на Закарпатті. До цього долучуються що кілька років великі голодові катастрофи. Цьогорічна посуха спричинила неврожай кукурудзи. Цьогорічний збір має бути на 85 відсотків нижчий від минулорічного. Тому, що кукурудза це головний харчовий засіб місцевого населення, то Закарпаттю грозить голодова катастрофа.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on Carch 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0273. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ МИ „ЗАМЕРИКАНІЗУВАЛИСЬ"?

На іншому місці передруковуємо зі старокраєвого часопису „Наш Прапор" статтю, що в ній порушено деякі риси нашого характеру. Стаття ця заслугує на те, щоб її не тільки прочитати, але й добре над нею призадуматись. А принаймні звернути увагу на те, що там погляд на життя є відмінний від нашого, бо в Америці глядять на успішного чоловіка з пошаною, а в нас — з ненавистю, яку родить завидь. Так думають у краю. А якщо так є, то ми, себто старше покоління, що живемо в Америці вже десятки літ, повинніб уже під тим оглядом „замериканізуватись" і мати американські погляди, а не ті старокраєві, з якими, як бачимо, в краю зводять боротьбу.

Та здається нам, що з тих із нас, що читають ті завваги, ледви чи знайдеться такий, щоб не погодився з тим, що й у нас в Америці є щодо цього ще все по „старокраєвому". Правда, ми привезли з рідного краю до Америки багато гарних і цінних прикмет, але їх ми, на жаль, затрачуємо. Затe задержуємо свято наші погляди на успіх, на змагання вибиватись, на потребу держатися клича „Свій до свого" і т. п., яких підставою є у нас — завидь.

Щож тут робити? Та ніщо інше, як принаймні те, що роблять у краю. Коли там беруться виправляти наш характер публичним самобичуванням, то треба і в нас мати відвагу публично розбирати наші недомагання. Коли в краю зачинають брати приклад з того, що є добре в американського народу, то це було би прогріхом жити в Америці зі старокраєвим думанням, що походить з панцizняних, невільницьких часів. Крім того, не зробивши цеї провірки і не виправивши характеру, не будемо могти вибитися в Америці як одиниці і як цілість.

Спитаймося в Америці котрогобудь із наших бизнесменів, лікарів, адвокатів, то кождий з них точнісенько переповість те все, що видвигнено в старокраєвій статті. Прямо не хочеться вірити, щоб нас тут не захопила з цього боку хоч трохи американізаційна струя, щоб ми тут на вільній землі так цупко держалися рабської психольогії. Та може хоч тепер, на схилку життя, старша генерація позбудеться тих прикмет. А то вони ще готові перейти в спадку і на молоде покоління.

Нам треба в Америці великих успіхів — індивідуальних і одного великого збірного. Те все зможе бути доконане тільки тоді, коли ми себе і тут в Америці до певної міри переродимо, або, іншими словами, коли станемо не тільки амеранськими горожанами, але переберемо з духа американської нації те, що розвине наші сили, навчить нас іти вперед і вибиватися та вміти осягати успіхи. Бо невдачників у нас аж надто багато, а тих з успіхами — так мало.

О. Сновида.

МИ Й ЖИДИ

У нас панує якась свого роду стидливість щодо жидівської справи. Стидливість торкатися її, хоч би і як це було потрібне. Стидливість, якої зовсім не спостерігаємо у Жидів там, де йде про справу українську. А ми думаємо, що така стидливість не приносить користи не тільки нам, але й Жидам. Боось, напр., підприниамають большевики кольонізацію України, зганяють цілі українські села на Соловки чи Сибір, а на вільних землях садовлять жидівських осадників. Це робить московський уряд, дозволяючи навіть осадникам користатати з буржуазного жидівського капіталу (чого не позволили Українцям). Якби осталася ця справа при уряді, то це булоб для нас ясне. Але бачимо, що ось ті самі Жиди, які отверто признаються, що хочуть у Палестині з меншости стати більшістю, що не дозволяють на перехід жидівської землі в Палестині в руки Арабів, ті самі Жиди попирають жидівську кольонізацію на наших землях. Жидівська преса є за неї!... А наша? Наша **стидається** навіть зайняти проти цього становище, бо вважає, що Жиди взялиб це за виступ проти Жидів як таких.

Не розумію, чому нам не можна виступити проти жидівської кольонізації на Україні, коли та кольонізація є засобом московського уряду до розбиття української національної території? Який культурний і здоровий нарід на світі дозволяв би на такі експерименти на своїм національнім організмі?

Дальше, знана річ, що верхівка української комуністичної партії на Україні — це в подавляючій більшости Жиди, таксамо КП Зах. України (Галичини), що видко хочби з безконечних судових процесів у Галичині проти членів КПЗУ, де на лаві обвинувачених фігурують самі Жиди, або в 80%. Жиди не стерпілиб, колиб на чолі їхніх подібних організацій стояли, наприклад, християни. Уважалиб це за абсурд, за втручання в жидівські справи, за „тихий погром" і т. п. Ось тепер, зприводу виборів до сойму і зприводу того, що деякі Жиди асимілятори (навіть не християни!) стараються накинути себе на провідників жидівського народу, жидівська преса в Галичині б'є на сполох. Чомуж ми **стидаємося** протестувати проти подібного стану? Чому втручання Жидів до наших справ, накидування себе, як верхівки партії, в провідники нашого народу поминається у нас мовчанкою? Чому ми стидаємося стверджувати в пресі, що Жиди агітують серед наших народу й створюють із збаламучених селян цілу жидівську партію, КПЗУ?

Дальше, Жиди в Галичині ведуть кампанію проти нашого кооперативного руху, який очевидно загрожує монопольному жидівському гандлеви в наших селах. Жидівська преса виступає проти цього руху, старається робити натяки, що в цім русі сидять вивротові елементи", і денунціює таким способом той рух перед польською владою. Чомуж наша преса не таврує цього? Чого мовчить?

Або, напр., від часу до часу в жидівській пресі зявляються гострі напади на наше минуле. Напр. на Хмельниччину. Хмельницького називають бандитом, таксамо як і нарід український бандитським народом. А Троцького, на якого сумлінню міліони жертв християн, величають як бідного „вічного Жида", якому нема де голови приклонити... Чомуж ми не висвітлюємо цього лицемірства? Вправді являються часом і жидівські голоси, що звертають увагу на цю аномалію і беруть в оборону Українців, але це білі круки. Їхнє слово не має на ділі ніякого впливу на Жидів на українських землях і деінде.

Ще одно. Наша радикальна і соціялістична преса голосно протестує проти переслідування Жидів у Німеччині. Але чи ви чули колинебудь, щоб жидівська преса протестувала проти переслідування Українців у Совєтах?

У відношенні до Жидів ми забули за національну гордість, а навіть за почуття особистої гідности. Це одначе не приєднало Жидів для нашої справи. І це треба мати на увазі: нам і Жидам.

Жидівське питання є дражливе і важне. Ним треба займатись, і то як нам так і Жидам. Ті останні мусять зрозуміти, що ми не можемо давати себе трактувати як трупа. І не можемо далі без протесту приглядатися тому, як трактує нас як нижчу расу нарід, що жиє на українській землі, а стоїть на службі чужої експанзії, як у Галичині так і в СССР. Ще час Жидам призадуматись над тим, а нам не треба про це мовчати, а навпаки, треба ту справу вдвигати, якщо хочемо довести до розумної її розвязки.

КРИВА РІВНІСТЬ

Зле є, якщо людина говорить одно, а робить інше. Тим гірше є, коли нарід говорить одно, а робить зовсім інше діло.

Ми, Українці, — як чуємо раз-у-раз — є за „рівність прав". Як ця „рівність" виглядає у практиці?

Якщо багацький син вибивається понад інших, якщо син якогось радника стає директором, то це ще сяк-так „зрозуміла справа". Одначе справа основно змінюється, якщо в селі чи в місті починає доробляться **бідний**. Очевидно, що на словах ми „тішимося", що ще один Українець має в житті успіх. Одначе в дійсности **ми завидуємо** йому з цілого серця його **успіху.** Тому всі невидимі та позакулісові сили йдуть у рух, щоби підкопати грунт під ногами смільчака, що важиться вискочити з нашої череди понад голови „рівних".

В Америці глядять на успішного чоловіка з пошаною; у нас — з ненавистю, яку родить завидь. Бо в Америці — глядять на життя як на змагання до ліпшого. Хто зі змагунів вийшов переможцем, цьому його противник стискає руку з пошаною, бо надіється чи вірить, що завтра він буде на першому місці. У нас панує всевладно панцизняна байдужність. Наш чоловік не гонить ні за славою, ні за багатством, але за **„святим спокоєм"**. Тому в нього нема надії чи віри, що завтра він може бути переможцем. Ні. Він навпаки, вірить, що **„вітер, який завжди віє в очі", його переможе.** Тому він навіть не думає боротися в житті. Тому теж ненавидить людину, яка не знає спокою в житті, яка змагає раз-у-раз вперед і має успіх.

Чи може переборщуємо? — Кожний з нас знає, що вистарчить, щоб який бідака купив морг поля, чи урядовець яку хатчину, а вже заговорять: **„Звідки він це взяв?"** „Защо цей чи той купив дім?" — **„Певно, на установі доробився!"** і т. д. — Можуть в містечках рости чужі нові каменниці й випихати наших міщан далеко в поля, може гандляр клоччям купити кількадесять моргів поля і викинути кількох „газдів" до міських сутерин (на „посаду" сторожа), то ми цього зовсім не бачимо, або з отвертим ротом подивляємо такого панка. Мовляв: „от жидівська голова!".

Що це є? — Оце **наша „рівність" у практиці.** Ми хвалимося, що ми за „демократією" чи народоправство, за рівні права, але в душі ми ще не вискочили з панщини. Тоді багатів „пан" і Жид. І з тим ми так зжилися, що сьогодні нас не дивує, як багатіє „пан" чи Жид, але **кричимо, як доробляється бідний, хлопський син.** Те, що сотні чужих адвокатів та лікарів поробили маєтки з нашого села, те все є самозрозуміле, „природнє". Але **від наших** адвокатів та лікарів хочемо, щоб робили **даром,** щоби ніхто з них не мав більшого успіху як чужинець.

Ніхто не завидує папі і цісареви — сказав один учений. Завидуємо тільки найближчій клясі людей, тим, що стоять на суспільній драбині один щабель вище. — Ми — селянський нарід. Стоїмо майже всі на одним — чи двох щаблях. Тому завидуємо нашому громадянинови, якщо він вибивається з нашої „рівности". А ця „рівність" — це звичка робити все чередою. **Або всі — або ніхто.** Навіть підчас війни тягнули ми калік та інвалідів; мовляв — всі йдемо, або всі — сиділи на печі. **Сильна одиниця** пануючих народів не дивиться на те, що сусід робить. Він **робить так, як йому патріотизм, підприємчивість, відвага наказує.** Про себе він сам рішає. Ми робимо — **чередою.** Тому не любимо, коли хто вибивається понад череду, чи пак „широкі маси". Не хочемо бачити, що найбільше розвинене народоправство чи **демократія вимагає провідників,** це є одиниць, які провадилиб на усіх ділянках нашого життя, які малиб успіх. Ми не любимо своїх людей, що мають **успіх.** І тому радше йдемо до чужинця лікаря, адвоката і т. д. як до свого. Свої можуть працювати у виділах товариств. Одначе дати їм заробити? — Борони Боже!

Люди успіху не падуть з місяця. Їх треба виховувати. Ми **не тільки,** що не хочемо їх виховувати, але вперто поборюємо, якщо які у нас трапляться. — Нам треба людей успіху, треба їх у всіх званнях, треба купців, промисловців, інжинірів, летунів і т. д., які малиб успіх в житті. Ми таких людей не хочемо виховувати. Тому вмовляємо в наших дітей, що їх найважнішим завданням у житті є — **„посада".** Тому скорше пішлемо дитину до шкіл, щоб опісля сиділа в хаті і чекала на посаду, але не пішлемо її, щоб навчилася торгувати збіжжям, свиньми, курми, клоччям і т. д., бо, мовляв, „що люди на це сказалиб?" А люди не люблять своїх людей успіху і говорять своїм дітям: **„наперед не виривайся!" Бо виривматися наперед — це противиться нашим панцизняним поглядам на рівність, це розбивалоб нашу череду,** з якою не хочемо попрощатися раз назавжди.

Модерня нація це не **череда,** але фалянга свідомих, сильних одиниць, що змагають до ліпшого, кращого, вищого життя, що боряться за могутність своєї нації. Нам треба сильних одиниць, що мають успіх, на всіх ділянках нашого життя. Нам треба нової української людини і її мусимо виховати. — („Наш Прапор").

НА НАШІ ТЕМИ

Курітибський (Бразилія) „Український Хлібороб" пише:

Ми, Українці, привикли від віків, ще в Рідному Краю, а опісля на еміграції, вічно нарікати й плакати. Привикли обвинувачувати всіх і вся за наше положення, за нашу неволю, за наше упосліджения, за те, що мусимо тяжко працювати без виглядів на краще майбутнє. Але не стараємося дійти до кореня нашої біди. Не ворог і не обставини винні в тому, що ми не маємо тут ані сили ані значіння, але ми самі.

Таке нарікання і вичислювання наших кривд булоб оправданим, колиб ми старалися цьому зарадити; але ми будемо нарікати, а користи з цього нарікання нема ніякої, бо ми не стараємося поправити нашого положення.

Ми могли би виробити в собі відпорну силу, колиб могли обєднатися. Ми малиб значіння в Бразилійців, колиб ми мали сильну організацію. Колиб ми всі стали справжніми громадяни і згуртувалися біля одної сильної централі. Колиб ми брали живу участь у тутешньому політичному життю, зорієнтувалися, з ким нам йти, і до потреб пристосовлювались.

Та, на жаль, так воно не є. А винно в цьому само наше громадянство. Воно не звертає уваги на здоровий голос, який пробивається на сторінках нашої преси. А кожна, хоч би й найкраща думка, порушена в нашій пресі, ні нашо не придається, коли на неї не будуть звертати уваги.

В Бразилії, де панує повна свобода слова, де ані жандарм, ані прокуратор, ані уряд не встрявае до наших справ, можемо краще розвиватися і краще стояти, ніж навіть у Старому Краю. Тимчасом того не слідно. В Краю, не звважаючи на шалений гнет, ростуть наші культурні інституції, збільшається число кооператив і т. д. А в нас усе, що робиться, то так повільно, так тяжко, що роки минають, заки щось зробиться.

Ми не навчилися ще пізнати ваги організації. Не вміємо скупчити тої сили, що нагромаджена в поодиноких товариствах, і це фатально відбивається на всьому нашому життю. Тому не нарікаймо, а старaймося всіми силами переорганізувати себе і прямувати до обєднання. Плачем і стогнанням не змінимо лихих обставин, але ділом і щирою завзятою спільною працею.

УЛАС САМЧУК.

ВОЛИНЬ

Роман-хроніка у 3-ох частинах.

Частина I.

КУДИ ТЕЧЕ ТА РІЧКА?

56

— Колись гризли мене, щоб відділився, то й відділився. А тепер і кроку на моє не сягай.

— Шершень той...

— Ай ти, Титку, все таки на батька так не кажи. І чого ви тиснетесь на тому припічку. Дві добрі бабі задами той городець засядуть, а ви там тиснетесь — казала Настя.

— А що ж порадиш? Вішатись?

— Землі шукай. Є ж у світі досить землі. Не будеш ти з батьком ввесь вік битись та лаятись.

— А де ж його, в повітрі лихої, теї землі? — виспівав Титко і пазурами зашкребстів у довгій чуприні.

— Ти но візьми та побалакай з моїм. Він би тобі щось порадив.

Титко вічно не має часу, тому його не просторікував. Зараз по його відході надійшов Матвій.

— Знаєш, Титко був — сказала йому Настя. — Знов нарікає на батька. Але що йому батько винні?

— Ет, дурний той твій Титко. Чому він не шукає собі іншого місця? Чого вони ото на тому городці душаться? А чого він приходив?

— Хведотиська он приволік. Заліз аж на Лебедське.

— Знов його лиха година носить. Як зріжу попругою, то буде знати і перестане лазити, де не треба.

— Ах, дай йому спокій. Ще мале...

Батько хвилю думає і міняє розмову: — Конюшина прийшла, що аж ліс. Внедовзі косу набивай і в покіс. Копичок десять буде...

— Хоч би вистарчило худобі. Але з іншими пашнями мізерно. Пшеницю он вовчок забиває. Рядниськів з десять наполола і ради не може дати. А що того кукілю, Господь його святий знає, що з того буде.

— Нічого не буде. Буде чорна пшениця. То не пошкодить.

Балачка опісля на худобу перейшла, зійшла на собаку і як звичайно, вийшла сварка.

— Ох, той мені собака! Він мені в печінках сидить... — казала Настя.

Володько починає власними ногами, без милиць, обходитись. Зпочатку йшлось зле, але з часом покращало. Одної чудесної суботи, пополудні, ризикнув він пуститись у далеку мандрівку, кільометрів два від дому. Він пошкандибав на парину до Василя, де той пас коні. Він пас не сам. З ним був ще один пастух, Семен. Василь десь колоду старих засмальцьованих карт вискупав (ох, коли б побачили тато!) і вони часами по цілих днях без перерви ляпали дурня.

Володько був тут дуже до речі, бо ввесь час ходив коров ви від шкоди одвертати. Семен завдавсь своїм знанням грати на сопілці. Він завше носив її за поясом і що Божого ранку, як тільки зносилось на небеса сонце, зачинав вицьорювати свої тріпотливі мелодії. Це, серед поля з житами та гайками, так гарно пасувало, що порою, здавалось, навіть перепилички замовкали, щоб сопілчаного гамору не перебивати. І Семен зовсім це розумів.

Володькові це настільки сподобалось, що він вчіпився був до матері, щоб і йому купила сопілку. Але мати йому відповіла: дивись. Купила йому гармоньку, то він ще невдоволений. На таку непотріб гроші йому викидай. Обійдеться.

Що тут будеш діяти? Гармоньочка коштувала три копійки, а сопілку можна б за дві купити, але матері здавалось, що то коштує сороківку. Василь за свою гармоньку заплатив двадцятку. І гарно грає. Гопака так нарізує, що хоч у присяд йди. А як попрходили дівчата, так і польку заграв, а ті в танець пустились.

До того Василь має пісенника і книжочку з байками. Славні були байки. А які пісні. І сумні, і веселі, і смішні. Часом сонце, замісць карт, грали лишки, шкандибали палицями. Це шкандибання досить сумно на шапках відбивається. Нераз попобить шапку тоговто, хто не вміє шкандибати. Часом одні шматки з шапки лишаються. Але горя мало, аби лиш батько не бачив. Грали ще кили, лекара, свинки та інші.

Цього дня, як був тут Володько, грали лишки. Коли сонце над знаний вечірній пруг спозло, Василь каже Володькові:

— Смали до дому, бо поки заповзеш, то смеркне. Ти можеш тепер сміливо з черепахми в перегони ставати.

І Володько попхуждився. Пастухи ще залишилися. Коли вийшов, то сонця ще досить видно було... Маленька, дві колії, доріжка долиною. Цвіте лужок. Рояться і сиплють у вічі клубки мошки. У пашнях маки та волошки цвітуть.

Володько дибає поволі, маленьким ціпком підпирається і думи думає. Йому тут весело, приємно, хоча і ноги болять. Сяде, посидить, зітхне. Ех, що йому на біль вважати?

Нагнав його якийсь дядько, що пару коней вів. Коната маленькі, а дядько довгоногий верхи іде. Постоли дядька майже по землі тягнуться, а порівнявшись з Володьком, перехилились на один бік, мало коня не звалилась.

— Гей, ти, малий! Що тобі таке, що ти ото так йдеш?

Володько мовчить. Що він буде казати. — „Проїжджай собі швидко" — думає він. І дядько мусів без відповіді їхати далі.

На половині своєї мандрівки, де сходяться і перехрещуються дві дороги, великий кілець. Колись він ділив дерманські землі від лебедських, але тепер це все змішалося.

Володько присів на кілці і відпочиває. „Як то, думає він, Дерманці далеко на лебедське залізли. Дерманці, видно, сильніший люд. Спритніший.

Заходить саме сонце і тут, що Василь веде вже до дому Маньку. Чути тому, бо Василь кожного вечора, женучи корову до дому, виспівує. Тепер він співає:

Повій, вітре, на Вкраїну,
Де покинув я дівчину...

співає так вразливо, так ніжно, а слова: „дееепокинув карі очі" — то просто десь під небо заносять. І Володькові це також подобається.

Коли він роздумував над словом Вкраїна, то для нього був це порожній згук.

— Ти ще не дома? — весело питає Василь брата, зрівнявшись. — Ходи, на корову посаджу.

— Не хочу. Жени, жени. Я прийду.

Гей, гук, чумайдра,
Чумачина молода!

весело заспівав Василь, широко і пружно ступаючи коло своєї корови.

Володько залишився сидіти. Він прислухується до співів у своїх ногах, боїться, щоб також довгою ходою не пошкодити собі, але втому поборює величня краса вечора та маєстатична глибінь чистого неба. Стависько, заросле високим очеретом, нагадує мовчить. Очеретяний мур, таємний і сильний обняв і здушив собою став. Там десь кляпотить млин. Часом зірветься кілька чайок і, вилетівши високо, кілька хотячи сягнути підне бесних промінів запалого сонця, раптом стрілою знов летять у низ. Десь дикі качки квакають. Розсікаючи повітря, зграя качок, повитягавши шиї, вертається з далекої мандрівки на відпочинок.

(Дальше буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Арнолд, Па. — Підпис п. Петра Добура попав помилково під допис „Ах ті похвали", поміщений у „Свободі" з 20. вересня 1935 р.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ГІТЛЕР, ЧИ МУСОЛІНІ?

Американець Френк Г. Саймондз пише в місячнику „Керент Гисторі” про те, як світ котиться до війни.

Приходить у статті до цікавого висновку: „Етіопська кріза все була, так сказатиб, побічним питанням. Ні один розумний Англієць не сумнівається, що для його краю евентуальна загроза, що тепер набирає форми на Німецькім морю, є хоч куди поважніша, як загроза, що вже тепер назріла на морю Середземнім”.

Як він приходить до такого переконання? На основі засновку, що, мовляв, Італія мусить програти на війні з Етіопією: або програє в самій війні або програє, побідивши, коли почне її експльоатувати або пацифікувати.

Але як докаже Саймондз цей засновок, що на ньому спирає своє роздумування?

ЧИ ЕТІОПІЯ ДЕРЖАВА?

Італійський сенатор Роберто Форджес-Даванцаті, редактор римського щоденника „Трібуна”, в тім самім місячнику доказує, чому Італія оправдана загарбати Етіопію.

Головний аргумент спирається на тому, що, мовляв, Етіопія не держава. Це февдальна країна, що признає рабство й торговлю рабами.

З аргументу бачимо тільки одно: сенатор Даванцаті не любить політичного й суспільного устрою Етіопії. Та чи це аргумент за те, щоб Італія забирала Етіопію? Чи як комусь не подобається фашизм Італії, то це достаточна основа для загарбання Італії?

ДУМКА И ВІЙНА.

Д-р Юджін Кардер, відомий американський проповідник, говорив оноді в модній нюйорській церкві „Риверсайд Чорч” на модну нині тему війни. Говорив про те, як запобігти війні. Шукав розвязки на це питання, питаючи себе: через що люди й народи залазять у війни?

Він приходить до переконання, що війни приходять у світі через те, що люди ніколи не передумають справ, не беручи під увагу війни. Себто вони все думають про всякі справи з задньою думкою, що справу остаточно вирішить таки війна.

Одначе що було би, якби так д-р Кардер почав думати над питанням: чому саме люди при розвязуванню всякого міждержавного питання беруть під увагу засновок, що кожне таке питання в своїй остаточности спирається на питання сили?

ЖЕРЕЛА ВІЙНИ.

Коли проповідник Кардер бачить жерело війни в людській звичці при кождій міжнародній справі думати про розвязку справи силою держави, то сенатор Бора в своїй недільній радіовій промові говорив, що жерело війни зовсім деінде.

Говорив він, що в Европі було би дуже мало можливости війни, якби в краях Европи були конституційні уряди, себто якби там мали право рішати про виповідження війни ті, що на випадок виповідження війни мали би піти на війну ризикувати своїм маєтком і життям.

Видно, сенатор Бора думає, що війну можна зробити в цей спосіб, що одним людям дається право рішати про війну, а иншиx людей посилається на війну виставляти своє життя на небезпеку.

Якби спитати сенатора Бори, де саме є конституційне правління, при якім про війну рішають ті, що на неї мають ризикувати життям і маєтком, то він певно відповів би, що таким краєм є Злучені Держави. Сливче, чи не ходила Америка в війну?

ЖЕРЕЛА ЗНАННЯ СЕНАТОРА БОРИ.

Цікаво було би знати, звідки взяв сенатор Бора свої погляди про конституційне правління як основну зараду на війну.

Чи не читав він про того італійського іміґранта з Сан Дієґа, в Каліфорнії, сіньора Пієтра Пуччія, що, вибираючи недавно горожанські папери, на запит судді, що робить Мусоліні, відповів: „Він робить війну!”?

Сіньоре Пієтро Пуччі, видно, думає, що пекар пече хліб, різьбар робить статуї, цукорник робить цукорки, а Мусоліні робить війни.

„ДОБЛЕСНА РУССКАЯ АРМІЯ”.

Багато чорнила ллється тепер у цікавій польсько-московській війні.

Десь польські ґазети написали, що як польський бальон упав на російській території, підчас недавніх бальонових перегонів, то ціла ескадра червоних жовнірів острілювала бальон кілька годин.

Московські ґазети вилляли цистерну чорнила, щоби злаяти добре польських ґазетярів за те, що в цей спосіб, такою неправдивою вісткою, хотіли поменшити геройську справність російської армії, котру засвідчили підчас недавніх маневрів коло Києва ґенерали французькі, італійські й чеські.

Як геройську справність армії засвідчується ґенералами, на бенкетах підчас маневрів, то польським письмакам належиться справді сказати „ганьба” за таке поламання воєнних традицій. Але чи не можнаб цьому зарадити, просто запросивши й польських письменників на маневрові обіди з ікрою?

ОСТАННЯ ПРИГАДКА

В ПРОПАМЯТНІЙ КНИЗІ У. Н. СОЮЗА БУДУТЬ ПОМИНЕНІ ЗГАДКИ ПРО ДЕЯКІ ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗА І ПРО БАГАТО ГРОМАД, ДЕ Є СОЮЗОВІ ВІДДІЛИ. СТАНЕТЬСЯ ЦЕ ТОМУ, ЩО ВІДДІЛОВІ УРЯДНИКИ ДЕЯКИХ ВІДДІЛІВ ІЩЕ ДОСІ НЕ ПОДАЛИ ТИХ КІЛЬКА ДАТ, ЩО ЇХ ВИМАГАНО В КВЕСТІОНАРІ. НЕ ПОДАНО ТЕЖ ІСТОРІЇ БІЛЯ СОТКИ МАЛИХ МІСЦЕВОСТЕЙ, ДЕ Є ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗА І ДЕ ЖИВУТЬ УКРАЇНЦІ.

ПОДАЄМО ЦЕ ДО ВІДОМА ЗАГАЛУ ЧЛЕНСТВА, ЩОБ ВОНО ЗНАЛО ВЖЕ ТЕПЕР ПРИЧИНУ, ЧОМУ БУДЕ ПОМИНЕНИЙ В ПРОПАМЯТНІЙ КНИЖЦІ ЇХ ВІДДІЛ, ЧИ ЇХНЯ ГРОМАДА. ЗГАДУЄМО ЗА ЦЕ ЩЕ Й ТОМУ, ЩОБ САМЕ ЧЛЕНСТВО ПОДБАЛО, ЩОБ ЦЕ НЕ СТАЛОСЯ, ТА ЩОБ УСІ ВІДДІЛИ І ВСІ ГРОМАДИ, В ЯКИХ ЖИВУТЬ СОЮЗОВЦІ, МАЛИ СВОЮ ІСТОРІЮ В ПРОПАМЯТНІЙ КНИЗІ. БЕРУЧИ ЦЕ ПІД УВАГУ, ЩЕ РАЗ ПРОДОВЖУЄМО РЕЧЕНЕЦЬ НАДСИЛАННЯ ІНФОРМАЦІЙ ЩОДО ВІДДІЛІВ І ГРОМАД, І ТО ДО 10-ГО ЖОВТНЯ 1935 Р. ЦЕ Є ОСТАННЯ ПРИГАДКА Й ОСТАННІЙ РЕЧЕНЕЦЬ. ПАМЯТАЙТЕ НА ЦЕ ВСІ СОЮЗОВЦІ Й ПОДБАЙТЕ, ЩОБИ БУВ СПОВНЕНИЙ СОЮЗОВИЙ І ГРОМАДСЬКИЙ ОБОВЯЗОК.

ДОПОМОГОВА ПРАЦЯ.

Відріжнювання проти негорожан виразно заборонене, відповідно до „правил та приписів”, які видала Федеральна Адміністрація Негайної Допомоги.

Широкі пляни про публичні роботи та підприняття, яких виконання має потягнути за собою загально видатки в сумі 4,880 міліонів долярів, уже знаходиться на дорозі до здійснення. Які є основні правила про заряджування працею при ріжних будовах та інших проєктах, фінансованих федеральним урядом?

Точну програму допомогової праці означила федеральна Адмінісрація Негайної Допомоги та проголосила в підручнику для стейтових адміністраторів, котрі мають безпосередній нагляд над виконуванням плянів допомогових робіт.

Понижче це винятки деяких правосильних правил та приписів, а саме:

Хто є управнений? Першенство до занять дається одиницям, котрі одержують допомогу. Щонайменше девятьдесять відсотків робітників, занятих на допомогових роботах, повинні бути люди з допомогового списку, одначе з винятком, коли кваліфікованих допомогових робітників не можна буде дістати серед тих людей. Тільки один член з кожної родини є управнений дістати таку працю.

Управнені є поділені на дві кляси, а саме:

1) Це ті, котрі записались на одержання праці у Федеральнім Бюрі Праці.

2) Ті, що діставали публичну допомогу на своє удержання в травні 1935 року.

Принято постанову, що управнені до праць не втратять своїх прислугуючих прав через принимання тимчасового заняття у приватних підприємствах. Це зроблено тому, щоб не було більше нарікання, що таких робітників здержуєть від принимання тимчасового заняття через небезпеку втрати права до дальшої допомоги.

За загальним правилом, негорожани є управнені до допомогових робіт на тих самих основах, що горожани. Один з приписів приказує, „щоб не робити ріжниць з причини народности, релігії, раси, горожанства, політичної чи партійної приналежности, або членства якоїсь особливої чи вибраної ґрупи”.

Правоправність до заняття рішається за вислідом розвідин, які включають візиту інспектора до помешкання, допит про посідання нерухомого маєтку, банкових депозитів та інших фінансових засобів родини, як теж від рішення про можливість помочі зі сторони кревних, приятелів, церковних та світських орґанізацій.

Для управнення до заняття на публичних роботах у більшости стейтів вимагається постійного замешкання впродовж одного року або більше. Одначе дозволено робити винятки відносно допомоги для переїзних робітників і для тих цілей призначено по стейтах окремі фонди.

Які платні? Встановлено скалю платень, що виносять від $19 до $94 місячно. Платня $19 місячно призначена для нефахових робітників по містах з населенням менше як пять тисяч людности у полудневих стейтах, а сягає до $55 у містах з населенням звиш сто тисяч у 26 стейтах, включаючи Каліфорнію, Месечусетс, Ню Джерзі, Ню Йорк, Пенсилвенію, Мишиґен, Огайо та Висконсин. Заплата для фахових робітників починається від $35 до $85 місячно, а для професійних та технічних робітників від $39 до $94 місячно.

Одиниці, заняті при виконуванні робіт у допомогових проєктах, обовязані працювати не більше як по вісім годин денно та сорок годин тижнево.

ФЛІС.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ҐРЕЙТ МЕДОВЗ, Н. ДЖ.

Український виступ.

Дня 14. вересня відбувся в галі Гакетставн гай скул виступ з українськими танками, про який „Ди Гакетставн Ґазет” помістила дуже гарну оцінку. Як прийшло до цього виступу?

В травні цього року основано в нас школу українських народніх танків, до якої вписалося 18 дітей. Могло було вписатися втроє більше, але не сталося це через нашу байдужність. Інструктором був п. М. Гира, людина доброї й лагідної вдачі. Курс тревав 4 місяці, а закінчився 8. вересня. А дня 14. вересня влаштовано виступ при помочі танцюристів від 3. сотні Чорноморських Січей з Нюарку і молодого сестрицтва з Пасейку. Це був перший наш виступ перед Американцями. На виступі були професори і професорки з Гай скул, радні міста і мейор, що ще листом зложив комітетови осібну подяку за виступ, кажучи, що Гакенставн ще такої імпрези не мав. Особливо подобалися всім наші чудові строї.

До цього треба додати, що наші танцюристи з Нюарку і Пасейку зробили справі велику прислугу, бо прибули здалека без жадної винагороди і взяли участь у виступі.

Павло Ландяк.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Денис Пирч.

БОЖЕНЬКУ, ЧИ МАВ ТИ КОЛИ ГОСТІ?

—o—

В нашого пароха було нівроку аж шість доньок, і всі, кромі найстаршої, красавиці. Але й та найстарша, хоч і не дорівнувала що до краси своїм молодшим сестрам, то зате була собі здорова, розумна й надзвичайно господарна дівчина. А це також щось варта, відай чи не більше від зовнішньої краси.

Ну, і так на нашому попівстві не запиралися двері перед женихами, а кожний хапав лише за молодшу. Та годі мама не позволяє. Ні, каже, так не буде, бо першенство має найстарша, а потім молодші. Та що робити, мабуть треба ще зачекати, бо мамине слово велике.

Але не довго треба було чекати, бо якраз трапився учитель; що правда, не велика риба, але зате чесна й порядна людина, тай за нього якось випхали найстаршу доньку. Та й він не ошукався, бо дістав, як то кажуть, золото не жінку.

І як тільки найстарша донька вступилася, то з женихами начеб міх розвязався. Беруть за порядком крусуні, ані не оглядаються. А це були самі теольоґи, цебто будучі священики.

О, це щастя, сказав би дехто. Ва воно так, щастя, як той казав, але як для кого. Для священика, що ціле своє життя на худій парохії, або інакше сказати — ґолодівці, у лемківських горах, де нічого не родиться хіба ріденький вівсик, і то такий, що хоч трамляпольки по нім гуляй, то його не столочиш, це ще не таке велике щастя. Тепер кожній доньці треба справити весілля, зятеви постаратися про деяку коняку та яку таку тарадайку, щоби мав чим возитися, та ще продати яких пару хвостів і цього й того, щоби було чим господарку зачати на новій парохії. А звідки на те все грошей взяти?

І що наш отець духовний притім всім голови не втратив, то може хіба завдячити своїй веселій вдачі. Якось ми то поладнаєм, звик був говорити. Хоч і яка біда на нього, а він собі свище та жартує. Навіть як умирав, то й тоді собі жартував. Прийшов був до нього один з його зятів, що йому недавно тітка вмерла.

— Ну, як там, мій сину, не перекажеш дещо до твоєї тітки, бо я вже йду на той світ, а ми там десь маємо здибатись обидвоє.

І тут зять, хоч в якому сумному настрою був, бо жаль йому було доброго та любого тестя, то таки поневолі мусів засміятись.

Бувало нераз і круто коло нього, що не міг собі ради дати; тоді шукав розради в молитві. Це була наскрізь віруюча людина, одна з тих, що дійсно вміла молитись.

Коли вже віддав пять доньок, одну по одній, то нарешті прийшла черга на наймолодшу, відай чи не найкращу зі всіх. Це була мамина пестійка й їй задумали справити гучне весілля, таке, щоб уже памяталось. І так зі всіх сторін, зблизька й здалека зїхались маси гостей. А що це було в часі вакацій, то чимало там було й ріжного студентства, а найбільше питомців, себто кандидатів на священиків. Гості розкватирувались по всіх закутках попівства, а навіть у стодолі та в шпихлірі повно їх було. Музики були аж з Пряшова — угорські Цигани. Грають, гуляють цілу ніч аж хата ходором ходить. Це раз собі весіллячко!

На другий день, коли вже гості мали забиратися до дому, несподівано люнув нараз дощ і ллє собі без устанку гейби хто наняв. Та що робити — не поїдеш ніде. А до того ще гірські потоки розбурхалися, що не дуже то безпечно пускатися в дорогу. Тай гості собі далі гуляють і бавляться аж до пізної ночі. Накінець уже так утомились, що не могли на ногах держатись, і кожний лише шукав місця, де можнаб хоч трошки переспатись. Навіть і музиканти вже не хотіли грати, й таки там, де сиділи, позасипляли. Сплять гості та хроплять на всі заставки, ріжними голосами гейби сто саксофонів та тромбонів було в роботі. Всі спали, тільки сам господар не спав та журився, що гостям їсти дати, бо вже все, що було, повиїдали та повипивали . Та вкінці й він, у надії, що якось то Бог дасть, пішов спати.

Рано посхоплювались гості чимскорше, бо кожному було спішно до дому, та хочуть взуватись, а тут нема в що. Шукають черевиків, та нема. Кличуть покоївок, та й ті не знають, де поділися черевики. Що сталося з ними, ніхто не знає. Аж вкінці приходить дівчина й каже, що черевики в стодолі всі на одній купі.

Овва, а це хто так зробив? Також ніхто не знає. А хтож би інший, як не наші студенти, відзивається один з гостей. Я би й цента не дав, що це їх робота. Їм видко, не хочеться так скоро покидати гарних панночок, та хотілиб іще зо дві ночі собі погуляти.

А тимчасом слуги позносили черевики до хати й поскладали їх у сінях знов на одну купу. Аж тепер зачався рейвах. Насамперед кинулись до черевиків жінки, й заметушилось відразу, як на ярмарку. Виривають одна одній з рук черевики, пробують, взувають, визувають, та починають уже й сваритись, звичайно як жінки. Це мої черевики, куплені у Львові, на Віденському базарі, каже одна панночка. Ая, на Віденському, чи пак не на Горлицькому, відповіла їй зі злости якась собі здорова їмосць. І так сперечалися та сварились майже до полудня, заки свої черевики познаходили.

А тепер прийшла черга на отців духовних, котрі до цього часу держались осторонь від жінок, бо, як правдиві джентельмени, не хотіли їм перешкаджати. Але з ними вже тяжча справа була. У них, бачите, чоботи, майже всі однакові, як то кажуть: на одно копито роблені; з високими холявами й з обидвох боків шиті. Це були собі типичні попівські чоботиська, які, зима чи літо, обовязково, а навіть під загрозою суспензи, треба було носити.

І так панотці мішають у чоботах, взувають і визувають, допасовують, та все щось не теє. А у вас, отченьку, каже один до другого, на лівій нозі здається мені, як би це мій чобіт був. А нехай же собі буде чий хоче, я вже не дбаю. Вже більше як сім разів я взувався і визувався, та більше не буду. Тай на тім стало. Панотці цеж не баби, щоби аж сваритися через дурний чобіт, та ще з лівої ноги.

Нарешті комедія з чоботами так якби вже скінлася. Всі гості були вже взуті, тільки ще господар дому проходжувався поміж ними босий.

— А щож з вами, отченьку, деж ваші чоботи? — питають його.

— Таж бачите, що нема. Ось як доробився, що вкінці без чобіт зістав. Але це нічого, я тим не журюсь, лем дай нам Боже здоровля, то якось то буде. Бог добрий — не дасть пропасти.

І коли він, жартуючи, так потішає себе, якраз тоді приходить Жид, місцевий коршмар і несе якісь чоботи в руці.

— Прошу єґомосця, якийсь чоловік прийшов до коршми й заставив у моєї жінки ось ті чоботи за кватирку горівки. Чи це не будуть ваші чоботи?

— А вжеж, що нічиї, тільки мої, бож бачите, що я босий.

Гості тоді в сміх, та регочуться аж хата ходить. А студенти то аж кладуться від сміху.

— Мені дивно, каже Жид, хто би це міг бути, що так погано собі зажартував з „єґомосця”?

— Ну, ну, лишіть це, перебиває йому господар. Це бачите, весілля, де всякі жарти, а навіть і збитки можливі. Хай йому та кватирка горівки на здоровля вийде, що собі так зажартував з мене, а я вам за неї заплачу. Та добре, що ви тут, бо буду вас просити, чи ви не постаралисяб для мене деяких провіянтів, бо в мене вже майже все вийшло, а гості їсти хочуть.

— Прошу „єґомосці”, я вже постараюсь для вас, що тільки буду міг. У мене ще знайдеться трошки горівки, та й тютюн іще в мене є, тільки боюся, що за мясо буде тяжко, бо через великі води не можна тепер ніде рушитись, але якось воно буде, нехай „єґомосць” не журяться.

І він постарався про все, як звичайно Жид, що знає бизнес.

І знову музики заграли, гості далі гуляють, бавляться, тай тішаться, що вже перестало лляти й мабуть на рано вже поїдуть сміло до дому. Бавилися так майже до півночі, а потім відразу всі пішли спати, щоб рано вчасніше встати. Та для більшої остороги вже не тільки чобіт, але й штанів не скидали. Ануж знов їм хтось зробив би збитка, тай штани помішав би? Мой, то аж тоді булаб комедія!

На другий день вчасним ранком усі гості позривались і мерщій приготовляються до відїзду. Вже були всі готові, аж тут нараз загреміло й як не піде знов дощ, та ллє, як з цебра, якби, Боже борони, вже мав потоп бути. Аж тепер уже всі гості, крім студентів, посумніли. Навіть у самого господаря затревожилося серце. Але він звичайно в таких критичних хвилях завсіди молився. Та й тепер вийшов на двір, взніс руки до неба й благальним голосом промовив:

— Боженьку сильний і могучий, що посилаєш нам дощі й тучі, чи мав Ти коли гості?

І його молитва, хоч яка собі коротенька, була вислухана. Отець небесний своїм всевидучим і милосерним оком глянув із високого неба на свого вірного слугу, і відразу, якби на приказ, перестало лляти, хмали поволі розійшлись і засвітило сонце.

Гості урадовані попрощалися сердечно з господарями дому, а студенти зокрема побажали їм, щоби ще хоч з двоє таких весіль справили, і всі веселі, так як весільним гостям лицює бути, поїхали домів.

Всі були задоволені з весілля, тільки один уже старший собі добродій не був у добрім гуморі, бо все собі уявляв, що в нього чобіт, той на лівій нозі, таки не його. Та й з тим поїхав додому.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN DAY IS CELEBRATED AT GENESEE PARK.

Attracting more than 2,500 persons, Ukrainian Day was celebrated at Genesee Park, 2090 Genesee Street. The celebration was held for the benefit of the Ukrainian Catholic Seminary at Stamford, Conn. The seminary was purchased four years ago by Bishop Constantine Bohaczewsky, who is head of the Ukrainian Catholic Church in America. Bishop Bohaczewsky celebrated solemn high mass at 11.30 a. m.

Concert Is given.

Participants in the celebration included persons from Buffalo and Western New York. A concert was given by choir comprising members of many parishes. Dinner and a program of folk dancing completed the program.

The Rev. John Zuck, pastor of St. John the Baptist Church, was general chairman of the program.

(**Buffalo Courier-Express,** Monday, September 9, 1935)

—o—

UKRAINIAN CHURCH FOLK-DANCE GIVEN IN HIGH SCHOOL.

Dancing Class Makes splendid Spectacle on Stage, Dressed in Native Costumes.

The folk-dance given by the Ukrainian Catholic Church of Great Meadows in the auditorium of the Hackettstown High School Saturday, September 14, was acclaimed a huge success.

The dancing class augmented by several couples from Newark and a quartet from the Sisterhood of the Virgin Mary of Passaic, filled the stage and made a splendid spectacle as they portrayed the folk dances of the Ukrainian and Cossack dances, dressed in their native costumes.

The costumes were colorful and elaborate, being embellished with native designs of embroidery, while the headdresses contained any number of flowers.

Vasile Avramenko, ballet master, appeared several times and was encored many times. All the dances had a significance, representing historical events or jollifications, attending events such as the gathering of their harvests, weddings or birthdays, or Saint's Day gatherings.

Ukrainian folklore is a subject of great interest today. Ethnologist see in it evidences of the cultural influences of old Arian fribes as well as of the ancient Scythian and prehistoric Slavonic races who inhabited the great Sarmatian region in Eastern Europe.

The richness of Ukrainian is becoming well known in America. Forty-five million Ukrainians live in Southeastern Europe, divided among four European nations. These people possess a high culture and language of their own. They have a glorious past, and they dream of a still more glorious future when their country can no longer be described in the words of their greatest poet, Taras Shevchenko, as "Our land, but not belonging to us."

Their land is bounded on the north by the forests of Russia, on the east by the River Volga and Caspian Sea, on the south by the Black Sea, and on the west by the Carpathians Mountains, an area the size of France and Italy combined.

All in all this performance provided an abundance of melody, harmony and rhythm, added by color, energy, agility and amazing mass effects, both in tableaux and violent motion.

The audience was simply carried away by some of these grand-scale dances. The auditorium was practically filled with people of Ukrainian birth or descent and the national spirit was manifested. It was one good show that Hackettstown people — who were unable to attend — passed up!

(**The Hackettstown Gazette,** September 20, 1935).

СМЕРТЬ ТЕЛЕҐРАФОМ.

Сталінградський залізничий двірець. З вагону, хитаючись, виходить Фірсов.

Фірсов (падає в обійми своєї дружини, що прийшла його стрінути): Будь мужня, моя дорога, будь мужня!...

Жінка (спантеличено): Чого маю бути мужня?...

Фірсов (заливаючися сльозами). Наш бідний, бідний Юрко!...

Юрко (висувається зза спідниці мами). Татку, а який ти мені привіз подарунок?

Фірсов (?!?!?!, потім мліє, пускаючи з рук телеґраму від своєї дружини).

Жінка (читає свою телеграму): „Приїзди, Юра вмер". Яка жахлива помилка! Яж надала: „Приїзди, Юра в мене"...

Директор почти (переслухавши скаргу Фірсова, каже благодушно): Ну ось, бачите, все обійшлося добре. Все добре, що добре кінчиться.

Навчив його скромности.

Французький гумористичний письменник був раз на проході також із славним письмеником, одначе дуже зарозумілим. Переходили попри дім, на якому була вміщена якась памяткова таблиця.

— Цікаве, — питається цей зарозумілий письменник Трістана Бернара — яку таблицю помістять по моїй смерти на домі, в якому я тепер живу?

— „Три кімнати з кухнею до винайму" — відповів коротко Трістан Бернар.

Трохи задовго.

— Відколи ти не був у школі? — питає учитель історії ученика, що був довго хорий.

— Від збурення Києва Боголюбським — відповідає той.

ЯК Я ЇХАВ НА ВІЙНОНЬКУ...

Якось так щасливо склалося мені в житті, що з військової служби в часі світової війни виніс я небагато спогадів.

Щоправда, небіжка наддунайська монархія, повернувшись у 1915 р. до Галичини, не забула за мене, а покликала до бранки, признала здатним до війська, ба й фронтової служби, приділила до 95 полку та казала їхати до Меріш-Шенберґ.

Ґаяв я, ґаяв, крутив, видумував щораз то нові причини та перешкоди: Я вже був тоді жонатий і мав поняття, що то війна, а при цьому я памятав слова листу, який писав Красіцький до короля Понятовського: „Жаден сєн наруд ксенґон в моц не пшиспособіл. Мондри пшедиспутовал, алє ґлупі побіл!"...

Це мене зражувало до війни і я не мав охоти входити в тісніший контакт з ворогом, серед якого було так багато земляків. Помагав мені в моїй військово-дипльоматичній грі поручник Вальдман, та все має свій кінець. Капітан з етапної команди, Ґарфункель, сказав своє останнє слово, що довше крутити годі. Я спакувався, взяв провіянт, пляшку коняку й вино тай у чорну нічку поїхав на захід учитися военного ремесла. В Меріш-Шенберґ на Мораві застав я кадру мого родинного 95-го полку. Була це картина нужди й розпуки. Дрібка синів Поділля, великий відсоток львівських і провінціональних Жидів та багато інших Словян, недобитків із розбитих полків. Командантом був полковник Вольґнер, а його адютантом член „Молодої Музи", Остап Луцький.

Я всю свою военну енерґію спрямував на зусилля позбутися кріса з плечей тай телячої торби.

Вечорами при пиві в ресторані Зайфріда приспівував я собі похоронного марша:

Ой, цісарю, цісарику, цісарю-паничу,
Завдавєс ми ґвер на плечі тай торбу телечу.

Десь там у Моравській Остраві у військовій команді та у Відні в міністерстві війни добрі люди доказували, щоби мене пустили до хати, бо Австрія може через таких як я програти війну.

А я знову приспівував:

Ой, цісарю, цісарику, коли твоя ласка,
Пусти мене до домоньку, бо там жде Параска.

Нішо не помагало. Я зі своїм кінським здоровлям і 110 кґ. живої ваги став зголошуватися до мародвізити.

Наперед зголосив я біль зубів. Лікар Чех вирвав мені здоровий зуб, дав аспірину й два дні „дінстфрай". Це було багато — був час думати, що далі.

Я вдруге зголосився хорим на жолудок.

Дали мені рициновий олій та два дні „дінсфрай".

З черги станув я перед полковим ескуляпом як хорий на леґені.

Записав мені „комотшуґе" (вигідні черевики) і один день „дінстфрай", перестерігаючи, що після війни мусітиму лікуватися.

Після перестуди одної ночі, яку я проґуляв з одним нинішнім адвокатом П., та пок. учителем Дембіцьким, став я плювати кровю.

— Аж це мене вратує — подумав я і стаю знову до візити.

— Плюю кровю — голошу слухняно.

— А ви хотіли в часі війни конфітурами плювати?

Я дістав два дні касарняка і більше вже у лікаря не зголошувався.

Та довідавшися з німецького дотепу (буцімто Гінденбурґа) про всемогучість австрійського „фельдфебля", кажу до нього:

— Віриш в Австрію?

— Вірю.

— Хочеш, щоб виграти війну?

— Хочу.

— Но, то пусти мене до Львова, бо я там мушу писати в ґазеті.

Фельфебель зрозумів, а що Австрія не виграла війни, то бігме не моя вина.— („Діло").

Тиберій Горобець.

— Прошу, пана, маю тут для вас іще одну вдову з шістькімнатним мешканням, гарно умебльованим, — каже до гостя власник посередництва подруж.

— А як з красою цієї вдови?

— Що значить краса — в шістькімнатному мешканні не мусите все бувати разом!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

КЛІВЛЕНД, О.

З весілля на Рідний Край.

Дня 14. вересня ц. р. відбулося весілля в гром. Івана й Олени Проців, які віддавали свою доньку Марію за Йосифа Войдача. Весілля відбулося в У. Н. Домі. На другий день, у неділю, багато гостей зійшлося на поправини. Гром. Поливчак подякував в імени гостей господарям і молодятам за їх труд і за гарну гостину, а гром. Н. Бусько згадав про старий край і попросив гостей зложити якусь жертву на інвалідів. Збіркою занялась п. Юлія Боґус і зібрала $7.15.

Жертви зложили: Господарі дому І. О. Проців, молодята Й. і М. Войдач та А. і Ю. Боґус по $1; А. Стримбицький, Шваґуляк, П. Поливчак, Рудковський, Н. Бусько по 50 ц.; Ха... 30 ц.; М. Кравчук, К. Бусько, ... Ґабрівська, Лялюк, Тимчи... по 25 ц. і дрібними 10 ц. Разом вислано через Обєднання на інвалідів $7.15.

Микола Бусько.

—o—

АЛЕНТАВН, ПА.

На визвольну боротьбу.

На весіллю гром. В. Фартуха з панною М. Максимяк, ... відбулося 7. вересня, на поли... лик гром. З. Гуцайлюка, ... сільні гості зложили $8.7... Жертвували по $1: В. Фартух, З. Гуцайлюк; по 50 ц.: ... Фартух, П. Фартух, А. Максимяк, В. Кіцак, Д. Барчак, ... Кочірка, П. Лагоцький, ... Пипюк, Й. Буката; по 25 центів: Т. Процак, І. Майстр..., М. Когут, М. Пушка, Г. Ба... дура, Т. Бошко, М. Фа... няк, І. Маркович, П. Ло... Гроші призначено на визвольну боротьбу, та вислано їх через Обєднання.

З. Гуцайлюк.

—o—

КРОМПТОН, Р. АЙ.

На інвалідів.

Дня 15. вересня ц. р. обходили гром. Петро й Парасковія Коць 20-літню річницю свойого вінчання. Присутні гості побажали ювилятам доброго здоровля, а забавляючись не забули також про Рідний Край. На внесок ром. І. Ши... вони зложили $4 на інвалідів.

Жертву зложили: по $1: ... Коць, І. Шило і Я. Семчук; по 50 ц.: Г. Притула й Т. Андрухів. Разом зібрано $4 та вислано їх через Обєднання ... інвалідів.

Григорій Притула.

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ. (128).

Зігнувшися, щоби приготовитись на напад, Тарзан змірився із ревучим людиною-звірем, котрий боровся з великою дикістю й силою. Вони вдаряли на себе наче розлючені бики і шукали горла один одного наче пантери.

Дика дівчина спиналася на скали й викрикувала заохочуючі слова свому чоловікови, а й страшний ґорилячий чоловік стогнав і ревів. Тепер саме оба противники, сплетені в завзятих обіймах, похилились на хвилинку над берегом вузького злому. А потім вони грянули вділ!

Але Тарзанови вдалося таки покерувати тим упадком і він упав разом з противником на лише кілька кроків нижчий злом, що ґориль опинився на споді запоморочений, бо ударив головою об камінь.

Тарзан швидко зірвався на ноги, бо інші ворожі ґорилі почали збігатися на крик дикої дівчини, яка вже опинилася на долішнім зломі. Нагло дівчина витягнула руку, щоб ухопити Тарзана за ногу і втягнути його в пропасть на нехибну смерть.